

راهنمای کامل صندوق‌های طلا

امنیت، ترکیب دارایی و خرید قدم به قدم از اپ کارگزاری

صندوق طلای بورسی چیست، پشتوانه‌اش کجاست، چه کسی بر آن نظارت می‌کند، چه ریسک‌هایی دارد، هر صندوق چند درصد شمش و سکه دارد و چگونه می‌توان از اپ کارگزاری خرید کرد.

شمش ۹۱٪

میانگین ترکیب دارایی صندوق‌های طلا: شمش ۹۱٪، سکه ۸٪، نقد ۱٪
هفته‌ی منتهی به ۱ مهر ۱۴۰۵ · منبع: اقتصاد۲۴

فهرست

پیش از شروع

فصل ۱: صندوق طلا چیست؟

فصل ۲: ساختار و امنیت

فصل ۳: ریسک‌های واقعی

فصل ۴: صندوق‌ها و ترکیب دارایی‌شان

فصل ۵: راهنمای قدم‌به‌قدم خرید (مثال: کارگزاری مفید)

فصل ۶: صدور و ابطال در برابر خرید از تابلو

فصل ۷: هزینه‌ها و مالیات

فصل ۸: چک‌لیست پیش از خرید

پیوست: موارد تأییدنشده، واژه‌ها و منابع

پیش از شروع

در این بخش: این جزوه به زبان ساده توضیح می‌دهد صندوق طلای بورسی چیست، پشتوانه‌اش کجاست، چه کسی بر آن نظارت می‌کند، چه ریسک‌هایی دارد، هر صندوق چقدر شمش و سکه دارد و چطور می‌شود قدم به قدم از آپ کارگزاری آن را خرید.

این جزوه چه نیست

این جزوه آموزشی است. هیچ صندوقی را پیشنهاد نمی‌کند، سیگنال خرید یا فروش نمی‌دهد و درباره‌ی آینده‌ی قیمت طلا پیش‌بینی نمی‌کند. نام کارگزاری مفید فقط برای مثال آمده است؛ هر کارگزاری عضو بورس کالا همین امکان را دارد.

عدها از کجا آمده‌اند

- همه‌ی عدها تا ۱۸ مهر ۱۴۰۵ جمع‌آوری شده‌اند و کنار هر کدام منبع و تاریخش آمده است. بازار هر روز تغییر می‌کند؛ پیش از هر تصمیم، عدد روز را از منبع اصلی ببینید.
- سامانه‌های رسمی کدال، TSETMC، فیپیران و بورس کالا هنگام تهیه‌ی این جزوه از بیرون در دسترس نبودند. برای همین ترکیب دارایی صندوق‌ها از سایت رسمی خود صندوق‌ها، گزارش‌های هفتگی رسانه‌های اقتصادی و سامانه‌ی «فاندبیس» آمده است.
- هر چیزی که نتوانستیم از منبع معتبر تأیید کنیم، در پیوست «موارد تأیید نشده» جدا آمده است، نه به‌عنوان واقعیت.

ایده‌ی کلیدی: صندوق طلا راهی برای مالکیت طلا بدون نگهداری فیزیکی آن است؛ ولی «بی‌ریسک» نیست. هدف این جزوه این است که پیش از هر تصمیمی، دقیقاً بدانید چه چیزی می‌خرید.

© AK Order Flow. خواندن و به اشتراک گذاشتن این جزوه به‌صورت کامل و بدون تغییر رایگان است. سرمایه‌گذاری در هر دارایی، از جمله صندوق‌های طلا، ریسک زبان دارد.

فصل ۱: صندوق طلا چیست؟

در این بخش: پنج مفهوم پایه که برای فهم صندوق طلا لازم است: صندوق قابل معامله، گواهی سپرده‌ی طلا، بورس کالا، NAV و حباب.

صندوق قابل معامله (ETF)

صندوق طلا یک صندوق سرمایه‌گذاری قابل معامله است: پول عده‌ی زیادی از مردم را جمع می‌کند و با آن دارایی طلائی می‌خرد. شما با خرید هر «واحد» صندوق، مالک سهم کوچکی از کل دارایی آن می‌شوید. واحدهای صندوق مثل یک سهم، در ساعت معاملات خرید و فروش می‌شوند.

گواهی سپرده‌ی شمش و سکه

صندوق طلا معمولاً طلای فیزیکی را مستقیم نگه نمی‌دارد؛ **گواهی سپرده‌ی کالایی** می‌خرد. گواهی سپرده یعنی سندی که نشان می‌دهد مقدار مشخصی طلای واقعی در خزانه‌ی یک بانک پذیرفته‌شده‌ی بورس کالا به نام دارنده‌ی گواهی نگهداری می‌شود.

نوع گواهی	هر واحد برابر است با	نکته
گواهی شمش	۰٫۱ گرم از یک شمش استاندارد حدوداً یک کیلوپی	شمش برای پذیرش باید عیار دست‌کم ۹۹۵ داشته باشد
گواهی سکه	یک صدم یک سکه‌ی تمام بهار آزادی	سررسید ندارد

منابع: آگاه‌پدیا؛ کاریزما.

دو نوع صندوق طلا: ETF روی تابلو، و صدور و ابطالی

بیشتر صندوق‌های طلا **صندوق قابل معامله (ETF)** هستند: واحدهایشان مثل یک سهم، لحظه‌ای روی تابلو خرید و فروش می‌شود. تابلوی معاملاتی ETF‌های طلا (مثل عیار، طلا، کهربا و زر) در **بورس کالای ایران** است، نه بورس تهران یا فرابورس؛ ولی همه را از همان سامانه‌ی آنلاین کارگزاری خودتان (مثل اپ کارگزاری) می‌خرید و ممکن است لازم باشد دسترسی بورس کالا برایتان فعال باشد.

نوع دوم **صندوق‌های صدور و ابطالی طلا** است که روی تابلو معامله نمی‌شوند و واحدهایشان را مستقیم از خود صندوق، با قیمت NAV، می‌خرید و می‌فروشید (فصل ۶).

منابع: آموزش مفید؛ نورنیوز (انتقال معاملات صندوق‌های طلا و نقره به بورس کالا).

NAV یعنی ارزش واقعی هر واحد

NAV (خالص ارزش دارایی‌ها) یعنی ارزش روز همه‌ی دارایی‌های صندوق منهای بدهی‌هایش، تقسیم بر تعداد واحدها. NAV هر روز محاسبه و در سایت صندوق و سامانه‌های معاملاتی منتشر می‌شود.

حباب: فاصله‌ی قیمت تابلو با NAV

قیمتی که روی تابلو معامله می‌شود را عرضه و تقاضا تعیین می‌کند و ممکن است با NAV فرق داشته باشد:

- **حباب مثبت:** قیمت تابلو بالاتر از NAV است؛ یعنی دارید بیشتر از ارزش واقعی می‌پردازید.
- **حباب منفی:** قیمت تابلو پایین‌تر از NAV است؛ یعنی واحدها زیر ارزش واقعی معامله می‌شوند.

اشتباه رایج: فکر کردن به اینکه حباب منفی همیشه «فرصت» است. اگر هنگام فروش هم حباب منفی باشد، شما هم کمتر از ارزش واقعی می‌گیرید.

فصل ۲: ساختار و امنیت

در این بخش: چه چیزهایی از پول سرمایه‌گذار محافظت می‌کند، طلای پشتوانه کجاست و چه کسی بر کار مدیر نظارت دارد.

شخصیت حقوقی جدا

صندوق‌های سرمایه‌گذاری با مجوز سازمان بورس و اوراق بهادار و بر پایه‌ی «قانون توسعه‌ی ابزارها و نهادهای مالی جدید» تأسیس می‌شوند و از روز ثبت، **شخصیت حقوقی مستقل** دارند. یعنی دارایی صندوق مال سرمایه‌گذاران است، نه مدیر صندوق.

ارکان صندوق

رکن	کار
مدیر	دارایی‌ها را مدیریت می‌کند و به متولی، حسابرس و سازمان بورس گزارش می‌دهد
متولی	پیوسته بر کار مدیر نظارت می‌کند و حساب‌های بانکی صندوق را تأیید می‌کند
حسابرس	از میان حساب‌رسان معتمد سازمان بورس انتخاب می‌شود و حساب‌ها را بررسی می‌کند
بازارگردان	سفارش خرید و فروش می‌گذارد تا معامله آسان باشد و قیمت به NAV نزدیک بماند

نام متولی، حسابرس و بازارگردان هر صندوق در **امیدنامه‌ی** آن و سایت رسمی‌اش آمده است. ناظر مستقیم همه‌ی صندوق‌ها «مرکز نظارت بر صندوق‌های سرمایه‌گذاری» در سازمان بورس است.

پشتوانه‌ی دارایی

- دست‌کم ۷۰٪ دارایی صندوق طلا باید در گواهی سپرده‌ی شمش و سکه باشد. طبق آموزش مفید حداکثر ۲۰٪ می‌تواند در اوراق مشتقه‌ی طلا و بقیه در اوراق با درآمد ثابت باشد.
- از بهمن ۱۴۰۳، صندوق‌های طلا اجازه دارند تا ۵٪ دارایی‌شان را در گواهی سپرده‌ی نقره بگذارند (اقتصادآنلاین، ۸ بهمن ۱۴۰۳).
- طلای پشت گواهی‌ها در **خزانه‌ی بانک‌هایی** نگهداری می‌شود که انبار پذیرفته‌شده‌ی بورس کالا هستند. منابع آموزشی از بانک‌های ملت، رفاه کارگران، سامان، آینده و صادرات نام برده‌اند.
- کسی که مستقیم گواهی دارد، با رعایت حداقل مقدار می‌تواند طلای فیزیکی تحویل بگیرد. ولی **دارنده‌ی واحد صندوق چنین حقی ندارد؛** او مالک سهمی از صندوق است، نه مالک مستقیم طلا.

- NAV هر روز منتشر می‌شود.
- ترکیب دارایی (صورت وضعیت پرتفوی) هر ماه در سامانه‌ی **کدال** منتشر می‌شود.

امتحان کنید: پیش از خرید هر صندوق، در کدال نام آن را جستجو کنید و آخرین «صورت وضعیت پرتفوی ماهانه» را باز کنید. ببینید چند درصد شمش، چند درصد سکه و چند درصد نقد است و تاریخ گزارش چیست.

فصل ۳: ریسک‌های واقعی

در این بخش: صندوق طلا امن‌تر از نگهداری طلا در خانه یا خرید از پلتفرم‌های بدون مجوز است، ولی ریسک‌های خودش را دارد. این ریسک‌ها با نمونه‌ی واقعی و تاریخ.

ریسک	یعنی چه	نمونه یا منبع
ریسک قیمت	ارزش صندوق با قیمت اونس جهانی و دلار بازار بالا و پایین می‌رود	هفته‌ی منتهی به ۲۵ شهریور ۱۴۰۵: میانگین بازده هفتگی ۳۵ صندوق منفی ۳/۱٪ بود (گزارش بورس)
حباب یا تخفیف	ممکن است بالاتر از ارزش واقعی بخرید یا پایین‌تر از آن بفروشید	۱۸ مهر ۱۴۰۵: همه‌ی صندوق‌ها بین ۰/۱٪ تا ۲/۸٪ زیر NAV بودند (فاندیبس)
دامنه‌ی $\pm 10\%$	اگر طلا در یک روز بیش از ۱۰٪ تکان بخورد، قیمت صندوق همان روز به آن نمی‌رسد و ممکن است صف شکل بگیرد	آموزش مفید
توقف معاملات	در شرایط اضطراری ممکن است معاملات چند روز تا چند هفته بسته بماند	حدود دو هفته توقف؛ در بازگشایی ۲۴ اسفند ۱۴۰۴ تقریباً همه‌ی نمادها با منفی ۱۰٪ باز شدند و حدود ۱,۰۷۱ میلیارد تومان پول حقیقی خارج شد (انتخاب؛ بورس ۲۴)
حباب سکه	صندوقی که سکه‌ی بیشتری دارد، از بالا و پایین رفتن حباب سکه هم اثر می‌گیرد	کاریزما؛ ایران‌بروکر
تمرکز	تقریباً همه‌ی دارایی‌ها در یک نوع دارایی و یک زیرساخت (انبارهای بورس کالا) است؛ سه صندوق بزرگ حدود ۵۷٪ بازار را دارند	گزارش بورس، ۲۵ شهریور ۱۴۰۵
ریسک اجرایی	به عملکرد مدیر، بازارگردان، کارگزار و اتاق پایاپای وابسته است	در بازگشایی اسفند ۱۴۰۴ از «بازارگردانی نامؤثر» چند صندوق انتقاد شد (بورس ۲۴)
تغییر مقررات	ساعت معامله، سقف نقره، دامنه‌ی نوسان و مالیات بارها تغییر کرده‌اند	ساعت معاملات از ۱۹ اردیبهشت ۱۴۰۵ تغییر کرد؛ مجوز نقره بهمن ۱۴۰۳؛ قانون مالیات مرداد ۱۴۰۴

اشتباه رایج: فکر کردن به اینکه چون پشتوانه طلای واقعی است، پول همیشه همان لحظه قابل برداشت است. تجربه‌ی اسفند ۱۴۰۴ نشان داد ممکن است چند هفته نتوانید بفروشید و روز بازگشایی هم قیمت با کف دامنه باز شود.

فصل ۴: صندوق‌ها و ترکیب دارایی‌شان

در این بخش: بازار صندوق‌های طلا چقدر بزرگ است، دارایی‌شان معمولاً چه ترکیبی دارد و هر صندوق چند درصد شمش و سکه دارد.

تصویر کلی بازار

- **تعداد:** ۳۵ صندوق طلای فعال (هفته‌ی منتهی به ۲۵ شهریور ۱۴۰۵؛ گزارش بورس).
- **اندازه:** خالص ارزش دارایی کل صندوق‌های طلا در هفته‌ی منتهی به ۱ مهر ۱۴۰۵ به حدود ۹۱۱ هزار میلیارد تومان رسید (اقتصاد۲۴).
- **تمرکز:** در هفته‌ی منتهی به ۲۵ شهریور ۱۴۰۵ سهم عیار ۳۶٪، «طلا» ۱۴٪ و کهربا ۷٪ از کل بازار بود.
- **ترکیب میانگین** (هفته‌ی منتهی به ۱ مهر ۱۴۰۵، اقتصاد۲۴): ۹۱٪ گواهی شمش، ۸٪ گواهی سکه، ۱٪ نقد.
- **هفت صندوق** در آن هفته ۱۰۰٪ شمش بودند: گنج، تابش، زرگر، درنا، دفینه، مهرگلد و همیان. بیشترین سهم سکه را زر (۱۶٪)، کهربا (۱۵٪)، عیار (۱۲٪) و طلا (۱۲٪) داشتند.

نکته‌ی طلا: صندوق شمش‌محور تقریباً با قیمت جهانی طلا ضربدر دلار حرکت می‌کند. صندوقی که سکه‌ی بیشتری دارد، علاوه بر آن به حباب سکه هم حساس است؛ همان حبابی که در ریلز «قیمت واقعی سکه» نشان دادیم.

ترکیب دارایی بر پایه‌ی کدال (۹ صندوق)

این عددها از آخرین گزارش رسمی پرتفوی در کدال است که کاریزما منتشر کرده (داده منتهی به ۵ مرداد ۱۴۰۵). کاریزما خودش مدیر صندوق کهرباست.

نماد	مدیر	شمش %	سکه %	NAV (هزار میلیارد تومان)
عیار	سبذگردان مفید	۸۷/۳	۱۲/۵	۲۳۸/۵
طلا	تأمین سرمایه‌ی لوتوس پارسیان	۸۷/۲	۱۲/۷	۹۶/۹
کهربا	سبذگردان کاریزما	۸۴/۲	۱۵/۲	حدود ۷۴/۳ (۱۷ مهر ۱۴۰۵)
مثقال	سبذگردان آگاه	۹۳/۱	۵/۷	—
گنج	تأمین سرمایه‌ی کاردان	۹۹/۶	۰	۳۲/۱
گوهر	مشاور سرمایه‌گذاری پرتو آفتاب کیان	۹۱/۱	۸/۱	۲۲/۹
جواهر	سبذگردان زاگرس	۹۸/۰	۰	۱۷/۲

آتش	سبذگردان توسعه‌ی فیروزه	۹۸/۰	۰	۱۰/۰
درخشان	سبذگردان آبان	۹۵/۴	۰	۱۲/۸

همه‌ی ۳۵ صندوق (فاندبیس)

این جدول از سامانه‌ی فاندبیس (برداشت ۱۸ مهر ۱۴۰۵) است. فاندبیس تاریخ داده را اعلام نمی‌کند و احتمالاً مربوط به آخرین روز معاملاتی پیش از ۱۸ مهر است. سهم نقد در این عددها جدا نیامده است.

نماد	سکه %	شمش %	نقره %	آغاز فعالیت
عیار	۱۱/۹	۸۷/۹	۰/۲	۱۳۹۷/۰۳/۲۹
طلا	۱۲/۱	۸۷/۶	۰	۱۳۹۶/۰۴/۲۱
کهربا	۱۵/۲	۸۳/۳	۰	۱۴۰۰/۰۵/۰۴
مثقال	۴/۹	۹۴/۵	۰	۱۴۰۰/۱۰/۰۸
گنج	۰	۱۰۰	۰	۱۳۸۷/۰۵/۲۱
گوهر	۷/۳	۹۲/۲	۰/۳	۱۳۹۶/۱۱/۱۲
جواهر	۰	۹۸/۵	۰	۱۴۰۲/۰۸/۲۱
آتش	۰	۹۹/۴	۰	۱۴۰۳/۱۰/۱۰
درخشان	۰/۵	۹۸/۳	۰/۹	۱۴۰۳/۰۹/۲۸
زر	۱۶/۳	۸۳/۷	۰	۱۳۹۶/۰۸/۱۷
ناب	۶/۹	۹۲/۵	۰	۱۴۰۲/۰۲/۰۶
آلتون	۵/۲	۹۴/۸	۰	۱۴۰۲/۰۲/۱۸
نفیس	۶/۴	۹۳/۶	۰	۱۴۰۱/۰۸/۲۲
زرغام	۱/۱	۹۶/۷	۱/۴	۱۴۰۱/۰۳/۲۵
گلدیس	۹/۴	۸۹/۸	۰/۸	۱۳۸۸/۱۲/۲۶
تابش	۰	۹۹/۹	۰	۱۳۹۰/۰۲/۲۴
همیان	۰	۹۹/۸	۰	۱۳۹۳/۰۵/۰۶
زروان	۴/۶	۹۵/۴	۰	۱۴۰۳/۰۹/۲۶
لیان	۰	۹۷/۲	۱/۰	۱۴۰۳/۱۰/۰۸
قیراط	۰	۹۹/۸	۰	۱۴۰۳/۱۰/۲۳
زمرد	۳/۰	۹۵/۰	۰	۱۴۰۳/۱۲/۰۵
امerald	۸/۹	۷۹/۸	۱۱/۲ (تأییدنشده)	۱۴۰۳/۱۲/۲۵

جام طلا	۱۱/۲	۸۷/۹	۰	۱۴۰۳/۰۸/۲۹
رز ترنج	۹/۴	۸۱/۲	۲/۹	۱۴۰۴/۰۵/۱۴
درنا	۰	۹۹/۵	۰	۱۴۰۴/۰۶/۱۲
زرگر	۰/۶	۹۹/۳	۰	۱۴۰۴/۰۶/۳۰
ریتون	۰/۸	۹۹/۰	۰	۱۴۰۴/۰۶/۳۰
رزگلد	۵/۱	۹۲/۵	۰/۷	۱۴۰۴/۰۷/۳۰
گلد	۷/۷	۹۲/۲	۰	۱۴۰۴/۰۸/۰۳
نگین فارس	۲/۴	۹۷/۵	۰	۱۴۰۴/۰۹/۲۳
میراث	۴/۶	۹۱/۲	۲/۸	۱۴۰۴/۱۲/۱۸
دیفینه	۰	۹۹/۰	۰	۱۴۰۵/۰۳/۲۵
قلک گلد	۰	۹۹/۸	۰	۱۴۰۵/۰۴/۱۰
مهرگلد	۴/۵	۹۵/۲	۰	۱۴۰۵/۰۵/۰۴
زیربان	۶/۴	۹۳/۵	۰	۱۴۰۵/۰۵/۰۴

تاریخ آغاز فعالیت: فیپیران به نقل از ایران بروکر. سه صندوق دیگر هم در راه اند که فعلاً فقط موافقت اصولی گرفته اند یا وضعیتشان تأیید نشد (پیوست).

اشتباه رایج: انتخاب صندوق فقط بر اساس «بازده گذشته». صندوق های شمش محور تقریباً بازده یکسانی دارند و تفاوت اصلی شان در سهم سکه، حباب لحظه ای، کارمزد مدیریت و اندازه ی صندوق (نقدشوندگی) است.

فصل ۵: راهنمای قدم به قدم خرید (مثال: کارگزاری مفید)

در این بخش: از افتتاح حساب تا خرید، فروش و برداشت پول. مفید فقط یک مثال است؛ هر کارگزاری عضو بورس کالا همین امکان را دارد و منوها ممکن است تغییر کرده باشند.

الف) افتتاح حساب و کد بورسی

۱. ایجاد حساب در سایت مفید: شماره‌ی همراهی را که به نام خودتان است و کد امنیتی را وارد کنید، رمز یک بار مصرف را بزنید، سپس کد ملی، نام، ایمیل و رمز دلخواه را ثبت کنید.
۲. ثبت نام در سجام (سامانه‌ی جامع اطلاعات مشتریان): کد تأیید پیامکی را بزنید و اطلاعات هویتی، تماس، شغلی و حساب بانکی به نام خودتان را وارد کنید. در پایان یک کد ۱۰ رقمی پیامک می‌شود.
۳. احراز هویت غیرحضوری سجام: آنلاین و رایگان از طریق کارگزاری انجام می‌شود.
۴. امضای الکترونیکی قراردادها: چند روز کاری بعد، پیامک فعال شدن دسترسی سامانه‌های معاملاتی می‌آید. برای افراد زیر ۱۸ سال، ولی یا قیم باید ثبت نام کند.

نکته‌ی طلا: ETFهای طلا روی تابلوی بورس کالا معامله می‌شوند (از همان اپ کارگزاری). اگر نماد در سامانه‌تان قابل معامله نبود، فعال بودن دسترسی بورس کالا را از پشتیبانی کارگزاری بپرسید.

ب) واریز پول

۱. از بخش واریز در سامانه یا اپ، حساب معاملاتی را شارژ کنید (پرداخت اینترنتی یا فیش به شماره حساب‌های رسمی کارگزاری).

ج) خرید از تابلو (ایزی‌تریدر)

۱. در ایزی‌تریدر نام نماد را جستجو کنید (مثلاً «عیار») و نماد درست را انتخاب کنید. مراقب نمادهای مشابه، حق تقدم یا قراردادهای آتی صندوق باشید.
۲. پیش از سفارش این‌ها را ببینید: قیمت آخرین معامله، NAV و حباب، صف‌ها و عمق سفارش‌ها.
۳. تعداد و قیمت را وارد کنید و سفارش خرید را ثبت کنید. دامنه‌ی نوسان روزانه $\pm 10\%$ است.
۴. ساعت معامله: طبق اطلاعیه‌ی بورس کالا، از ۱۹ اردیبهشت ۱۴۰۵ معاملات صندوق‌های کالایی تا ساعت ۱۷ ادامه دارد؛ ولی صفحه‌های کارگزاری‌ها بازه‌های دیگری هم نوشته‌اند. ساعت امروز را از خود سامانه چک کنید. معاملات شنبه تا چهارشنبه است.

د) صدور مستقیم (فقط صندوق خود کارگزار)

۱. در مفید اپ، بخش «صندوق‌های مفید»، برای صندوق عیار گزینه‌ی «درخواست صدور» هست. این مسیر بر پایه‌ی NAV است و فقط برای صندوق خود مفید کار می‌کند؛ صندوق‌های دیگر را باید از تابلو خرید.

۱. فروش هم مثل خرید است: نماد را انتخاب کنید و سفارش فروش بدهید.

۲. تسویه **T+1**: پول فروش یک روز کاری بعد قابل برداشت است. سپس درخواست وجه بدهید تا به حساب بانکی‌تان واریز شود.

امتحان کنید: قبل از اولین خرید واقعی، یک بار در ایزی‌تریدر نماد صندوق را باز کنید و فقط نگاه کنید: NAV چند است، قیمت آخرین معامله چند است و حباب چند درصد است. همین تمرین ساده، شما را از خرید با حباب بالا دور نگه می‌دارد.

فصل ۶: صدور و ابطال در برابر خرید از تابلو

در این بخش: دو راه خرید واحد صندوق و تفاوتشان.

خرید و فروش روی تابلو	صدور و ابطال
قیمت	بر پایه NAV
زمان اجرا	لحظه‌ای، در ساعت معاملات معمولاً پس از ثبت درخواست و با قیمت پایان روز؛ در صندوق‌های صدور و ابطالی غیربورسی، ابطال معمولاً چند روز کاری طول می‌کشد
کجا	سامانه‌ی معاملاتی هر کارگزار عضو بورس کالا سایت یا اپ خود صندوق یا مدیرش (مثل درخواست صدور عیار در مفید اپ)
ریسک حساب	دارد تقریباً ندارد
نقدشوندگی	به بازارگردان و عمق تابلو بستگی دارد به قواعد امیدنامه بستگی دارد

نوع تازه‌ای از صندوق‌های طلا هم در حال شکل‌گیری است: **صندوق‌های صدور و ابطالی طلا** (غیر بورسی). این‌ها جزو ۳۵ صندوق جدول فصل ۴ نیستند.

فصل ۷: هزینه‌ها و مالیات

در این بخش: همه‌ی هزینه‌هایی که کنار قیمت باید حساب کنید، با تاریخ.

هزینه	مقدار	منبع و تاریخ
کارمزد خرید	۰٫۱۲٪	جدول سازمان بورس به نقل از سایت آگاه (برداشت ۱۸ مهر ۱۴۰۵)
کارمزد فروش	۰٫۱۲٪	همان
کارمزد مدیریت	سالانه، از NAV کم می‌شود؛ برای هر صندوق فرق دارد	مثال: کهریا ۰٫۵٪ در سال (سایت کاریزما)
حداقل مبلغ خرید	قیمت یک واحد؛ حدود ۱۰۰ هزار تومان	صفحه‌های مفید و آگاه
مالیات بر عایدی	معاف	قانون مالیات بر سوداگری و سفته‌بازی، ۱۷ مرداد ۱۴۰۴ (ecc.news)

- صندوق طلا سود دوره‌ای نمی‌دهد؛ سود یا زیان شما فقط از تفاوت قیمت خرید و فروش است.
- طبق همان قانون مالیات، **طلای فیزیکی** که کمتر از یک سال نگه داشته و فروخته شود مشمول مالیات می‌شود (به نقل از رسانه‌ها). این یکی از تفاوت‌های صندوق با طلای فیزیکی است.

نکته‌ی طلا: کارمزد رفت و برگشت حدود ۰٫۲۴٪ است، در حالی که خرید و فروش طلای زینتی معمولاً اجرت و فاصله‌ی خرید و فروش چند درصدی دارد. ولی صندوق حباب و ریسک‌های فصل ۳ را دارد. هیچ‌کدام «همیشه بهتر» نیست؛ باید هزینه و ریسک را با هم سنجید.

فصل ۸: چک‌لیست پیش از خرید

در این بخش: ده سؤال که پیش از خرید هر صندوق طلا باید جوابشان را بدانید. این چک‌لیست پیشنهاد صندوق خاصی نیست.

۱. این پول را دست‌کم چند ماه لازم ندارم؟ (احتمال توقف معاملات را جدی بگیرید.)
۲. آخرین گزارش پرتفوی این صندوق در کدال را دیده‌ام؟ چند درصد شمش، سکه، نقره و نقد است؟
۳. حباب امروز چند درصد است؟ قیمت تابلو را با NAV مقایسه کرده‌ام؟
۴. سهم سکه‌اش چقدر است؟ آیا حباب سکه هم روی آن اثر دارد؟
۵. کارمزد مدیریت سالانه‌اش چقدر است؟ (در امیدنامه)
۶. اندازه‌ی صندوق و حجم معاملات روزانه‌اش چقدر است؟ راحت می‌شود فروخت؟
۷. متولی، حسابرس و بازارگردانش چه کسانی‌اند؟ (در امیدنامه و سایت صندوق)
۸. از تابلو می‌خرم یا با صدور مستقیم؟ کدام برایم به NAV نزدیک‌تر است؟
۹. ساعت معامله و زمان تسویه‌ی امروز را می‌دانم؟
۱۰. همه‌ی پس‌اندازم را در یک دارایی نگذاشته‌ام؟

ایده‌ی کلیدی: صندوق طلا ابزار است، نه وعده‌ی سود. اگر جواب این ده سؤال را بدانید، دقیقاً می‌دانید چه چیزی می‌خرید و چه ریسکی را می‌پذیرید.

پیوست: موارد تأیید نشده، واژه‌ها و منابع

موارد تأیید نشده

۱. گزارش ماهانه‌ی پرتفوی هیچ صندوقی مستقیم از کدال خوانده نشد؛ عدهای «کدال» در فصل ۴ از کاریزما نقل شده‌اند (داده منتهی به ۵ مرداد ۱۴۰۵).
۲. تاریخ داده‌ی فاندبیس اعلام نشده و روش محاسبه‌ی درصدهایش روشن نیست؛ مثلاً اقتصاد۲۴ برای ناب ۶٪ نقد گزارش کرده، در حالی که جمع سه ستون فاندبیس ۹۹/۴٪ است.
۳. امرالد: فاندبیس ۱۱/۲٪ نقره نشان می‌دهد، در حالی که سقف اعلام شده ۵٪ است.
۴. مهرگلد: اقتصاد۲۴ آن را ۱۰۰٪ شمش گزارش کرده، ولی فاندبیس ۴/۵٪ سکه نشان می‌دهد.
۵. مدیر، متولی، حسابرِس و بازارگردان ۲۶ صندوق از منبع رسمی تأیید نشد.
۶. نام کامل دفینه، قلک گلد، مهرگلد، زیران و جام طلا تأیید نشد.
۷. سند رسمی پوشش بیمه‌ای موجودی انبارها و فهرست امروز انبارهای پذیرفته شده پیدا نشد.
۸. ماده‌ی دقیق قانونی درباره‌ی جداماندن دارایی صندوق از دارایی مدیر در صورت ورشکستگی مدیر استخراج نشد.
۹. ساعت دقیق معاملات امروز در منابع مختلف فرق دارد.
۱۰. اینکه برای صندوق‌های طلا کد معاملاتی جداگانه‌ی بورس کالا لازم است یا نه، از منبع رسمی تأیید نشد.
۱۱. صندوق‌های در راه: «تأمین سرمایه‌ی طاووس خاورمیانه» (موافقت اصولی، حدود ۴ مهر ۱۴۰۵)، صندوق صدور و ابطال طلای سبدگردان داریوش (موافقت اصولی، ۱۵ آبان ۱۴۰۴) و «زرین ملت» (رونمایی ۲۹ بهمن ۱۴۰۴؛ وضعیت فعلی تأیید نشد).

واژه‌ها

واژه	معنی
ETF	صندوق قابل معامله؛ واحدهایش مثل سهم روی تابلو خرید و فروش می‌شود
NAV	خالص ارزش دارایی هر واحد؛ ارزش واقعی روز
حباب	فاصله‌ی قیمت تابلو با NAV، مثبت یا منفی
گواهی سپرده‌ی کالایی	سند مالکیت مقدار مشخصی کالای واقعی در انبار پذیرفته شده‌ی بورس کالا
امیدنامه	سند رسمی صندوق که هدف، ارکان، هزینه‌ها و قواعدش را می‌گوید
متولی	رکن ناظر بر کار مدیر صندوق
بازارگردان	رکنی که با سفارش خرید و فروش، معامله را روان نگه می‌دارد
صدور و ابطال	خرید و فروش مستقیم واحد از خود صندوق بر پایه‌ی NAV
سجام	سامانه‌ی جامع اطلاعات مشتریان بازار سرمایه

منابع اصلی

- فاندبیس، ترکیب دارایی و حباب صندوق‌های طلا (برداشت ۱۸ مهر ۱۴۰۵): fundbase.ir/gold-fund
 - کاریزما، مقایسه‌ی صندوق‌های طلا (داده‌ی کدال تا ۵ مرداد ۱۴۰۵) و صفحه‌ی صندوق کهربا: learning.charisma.ir, charisma.ir/funds/kahroba
 - آگاه، صفحه‌ی صندوق مثقال و پرسش‌های متداول: agah.com/landing/gold-fund
 - مفید، صفحه‌ی صندوق عیار و آموزش‌های سجام، صندوق طلا و تسویه: emofid.com, learning.emofid.com
 - اقتصاد۲۴ (۴ مهر ۱۴۰۵)؛ گزارش بورس (هفته‌ی منتهی به ۲۵ شهریور ۱۴۰۵)؛ اطلس اقتصاد (۷ شهریور ۱۴۰۵)
 - انتخاب، بورس۲۴، مهر و شهرآرانیوز (بازگشایی ۲۳ و ۲۴ اسفند ۱۴۰۴)
 - اقتصادآنلاین و دنیای اقتصاد (مجوز نقره، بهمن ۱۴۰۳؛ ساعت معاملات، اردیبهشت ۱۴۰۵)
 - ecc.news (معافیت مالیاتی، ۱۷ مرداد ۱۴۰۴)
 - آگاه‌پدیا و کاریزما (گواهی سپرده‌ی شمش و سکه)
 - ایران‌بروکر و آسمان (فهرست و نام کامل صندوق‌ها)
 - اخت‌بار (متن قانون توسعه‌ی ابزارها و نهادهای مالی جدید)
- نشانی کامل همه‌ی منابع در گزارش پژوهشی کنار این جزوه آمده است.